

Aan de gemeenteraad van Horst aan de Maas

p/a Postbus 6005
5960 AA Horst

Horst, 1 mei 2024

Betreft: Uitvoering Ruimte-voor -Ruimte-regeling in relatie tot de heer R. Knops

Geachte gemeenteraad,

Zoals bij u ongetwijfeld bekend is, heeft het gerechtshof Amsterdam in hoger beroep geoordeeld dat de berichtgeving over voormalig wethouder in de gemeente Horst aan de Maas (en later staatssecretaris en minister) Raymond Knops door NRC en De Limburger op feiten gestoeld is. In 2020 werd door beide kranten gepubliceerd dat Knops voor tienduizenden euro's is bevoordeeld bij de aankoop van de grond aan de St. Jorisweg in Hegelsom in 2010. De aankoop en de vergunning voor de bouw van diens woning op een perceel waarop het bouwen van een woning krachtens het bestemmingsplan niet is toegestaan, liep via de Ruimte-voor-Ruimte-regeling¹. Terwijl anderen in de regel 1.000 vierkante meter grond met woonbestemming kochten, kocht Knops van het provinciale ruimtebedrijf een perceel met woonbestemming dat volgens de notariële akte 750 vierkante meter groot was, maar bij meting door het Kadaster 1.175 vierkante meter bleek te zijn. Doordat Knops voor 750 vierkante meter betaald had, concludeerden NRC en De Limburger dat Knops “tienduizenden euro's” bevoordeeld was. Het gerechtshof oordeelt nu dat er niets mis was met de publicaties en dat de beschuldigingen „op alle onderdelen” met **feiten** werden gestaafd.

De SP heeft na de publicaties in De Limburger en NRC herhaaldelijk gepleit voor een onderzoek naar de gang van zaken. Overigens niet alleen met betrekking tot de verkoop in het kader van de Ruimte-voor-Ruimte-regeling aan Knops, maar óók over de handelwijze van het college van B&W, waarvan de heer Knops onderdeel uitmaakte, met betrekking tot het weigeren van planologische medewerking voor het bouwen op eigen grond buiten de Ruimte-voor-Ruimte-regeling om. Over dat laatste punt heeft de rechtbank eerder uitspraak gedaan ten nadele van de heer Knops in het bijzonder en het college in het algemeen, omdat de gemeente misbruik had gemaakt van haar bevoegdheden.

---

¹ De Ruimte voor Ruimte regeling maakt het mogelijk om woningbouw te realiseren op percelen waar krachtens het bestemmingsplan geen woningbouw is toegestaan. De RvR-regeling is mede in het leven geroepen om ervoor te zorgen dat de intensieve veehouderij minder wordt vanwege de druk op het milieu. Boeren die stoppen krijgen een vergoeding voor de sloop van de stallen. Deze 'sloopsubsidie' kunnen provincies terugverdienen middels de verkoop van grond waarvan de bestemming is omgezet van 'agrarisch' naar 'wonen'. Dit houdt in dat, met een beroep op de RvR-regeling, de nieuwe eigenaar die het perceel met agrarische bestemming heeft gekocht van de boer, het perceel tegen een gering bedrag overdraagt aan de RvR CV. De RvR CV regelt vervolgens dat het perceel in juridische zin bouwrijp wordt gemaakt en verkoopt het mét woonbestemming terug aan dezelfde eigenaar, waarna er een woning op het perceel kan worden gebouwd. De door de verkoper van het perceel aan de RvR CV betaalde koopsom wordt gebruikt om de sloop van opstallen te financieren. In Limburg is de RvR-regeling ondergebracht in de Ruimte voor Ruimte Limburg CV, een publiek-private samenwerking van de Provincie Limburg en Bouwfonds Ontwikkeling B.V. (onder leiding van dhr. G. Driessen).

De gemeenteraad heeft steeds – op basis van advies daartoe van het College van B&W – afwijzend gereageerd op de verzoeken van de SP om nader onderzoek te doen naar de twee kwesties. Het advies van het College – dat door de raad dus gevolgd werd – komt er kort samengevat op neer, dat er geen sprake is of was van onregelmatigheden.

In de uitspraak van het Gerechtshof Amsterdam is heel precies en feitelijk op een rijtje gezet hoe NRC en De Limburger, terecht, tot de conclusies in hun publicaties konden komen. Daarmee wordt het eerdere advies van B&W aan de raad – dat er geen feiten waren of zijn op basis waarvan tot de bestreden conclusies kon worden gekomen – feitelijk onderuitgehaald. Een belangrijk dossierstuk (d.d. 9-4-'10) biedt inzicht in de wijze waarop – naar het oordeel van het gerechtshof Amsterdam – onjuist gehandeld is door het college jegens de heer Knops, hetgeen leidde tot de bevoorrechtiging van de heer Knops. Opvallend is dat de gemeente juist dít stuk niet terug kon vinden in haar archief. De SP heeft dit document later – als ondersteuning van haar pleidooi voor nader onderzoek – beschikbaar gesteld aan de gemeenteraad.

In het onderzoek dat burgemeester Palmen heeft uitgevoerd om de heer Knops en het college in de twee kwesties vrij te pleiten, heeft het college verschillende toentertijd betrokken wethouders, te weten dhr. L. Litjens en dhr. A. Stas) geraadpleegd. Zij getuigden ten voordele van de heer Knops, maar naar nu blijkt uit de toelichting op de uitspraak, liggen de feiten tóch anders dan toen betoogd. Het ambtelijk advies (d.d. 9-4-'10) is ten onrechte en in het voordeel van Knops door het college genegeerd en de regels zijn ten gunste van de heer Knops aangepast. De blote feiten die in de artikelen van NRC en De Limburger stonden, vinden volgens het Gerechtshof steun in het feitenmateriaal bij de toepassing van de RvR-regeling in het geval van de heer Knops. Ook wordt op basis van feiten aangetoond dat de heer Knops door de gang van zaken bevoorreed is “ten bedrage van enkele tienduizenden euro’s”.

Het Gerechtshof Amsterdam geeft in haar uitspraak ook aan dat de discussie over het handelen van de heer Knops en – in het verlengde daarvan – van het college van B&W een actueel onderwerp is dat om publiek debat vraagt. Ook wijst het Gerechtshof op de (oneigenlijke) steun die de heer Knops heeft gekregen van het overheidsapparaat – waaronder ministerie, gemeente, RvR CV, de landsadvocaat en het kadaster – in zijn reactie op de publicaties van NRC en De Limburger en vervolgens bij de rechtszaak die daar een gevolg van was. In de uitspraak wordt in dit kader gesproken over “machtsmisbruik” en “belangenverstremgeling” in de omgang met NRC en De Limburger.

In een tijdsgewricht waarin we regelmatig geconfronteerd worden met desinformatie is het ook van belang te kijken naar het gedrag van de heer Knops naar aanleiding van de gerechtelijke uitspraken. De heer Knops maakte de afgelopen jaren van de rechtszaak een persoonlijke aanval op NRC-onderzoeksjournalist Joep Dohmen, een van de auteurs van de artikelen. Tijdens de rechtszaak in eerste aanleg zei hij niet alleen voor zichzelf naar de rechter te zijn gestapt, maar ook namens al die andere hardwerkende bestuurders en politici die door nepnieuws worden getroffen. Knops stelde op te staan voor de slachtoffers van „de bende van Dohmen”. Hij noemde de NRC-journalist „malicious”, met een „giftige pen als wapen”, waarmee deze politici kennelijk tot aftreden wilde dwingen. Volgens Knops was het “ondermijnd voor de rechtsstaat”. Maar het Gerechtshof stelt in zijn vonnis nu dat er geen sprake was van onzorgvuldig handelen en dat het terecht is dat NRC aandacht besteedde aan het „handelen van bestuurders”.

Ook de uitspraken van Knops ná conclusies van het gerechtshof zijn in dit kader laakbaar. Nu het gerechtshof de werk- en handelwijze van Dohmen en Sniekers terecht achtte, zou je verwachten dat de heer Knops zich had neergelegd bij het oordeel van de rechter. Knops doet dat niet. Hij blijft beweren dat er niks aan de hand is en vindt dat het gerechtshof bestuurders en publieke figuren min of meer vogelvrij verklaart. „Als de vrijheid van meningsuiting, zoals het hof nu stelt, zwaarder dient te wegen dan het recht verschoond te blijven van beschuldigingen, dan gaan we wel een glijdende schaal op die grote consequenties kan hebben”.

De heer Knops stelt dat de journalistiek ons land onbestuurbaar maakt. Maar is het niet juist het niet-integere gedrag van politici met zware verantwoordelijkheden als de heer Knops had, dat de democratie ondermijnt? En is het niet juist het in twijfel trekken van uitspraken van rechtbank en of gerechtshof, zoals de heer Knops doet, ondermijning van de democratie? De uitspraken van de heer Knops zijn koren op de molen van populisten en autonomen die weinig op hebben met onafhankelijke rechtspraak.

Nu de uitspraak van het Gerechtshof Amsterdam voldoende aanknopingspunten bieden, verzoeken wij u raad nogmaals, om te komen tot een door bijvoorbeeld de onlangs aangestelde Rekenkamer uit te voeren **nader onderzoek** in het kader van de twee genoemde kwesties (beoordeling Knops én het maken van misbruik van bevoegdheden ten aanzien van burgers die buiten de RvR-regeling wilden bouwen). Het gaat de SP daarbij niet (meer) om het vaststellen van de beoordeling van Knops an sich (die is immers door het Gerechtshof vastgesteld), maar vooral om het handelen van B&W – om daar lering uit te trekken voor het huidige/toekomstige handelen - met betrekking tot:

- De beoordeling van de heer Knops;
- De advisering van de gemeenteraad naar aanleiding van de verzoeken van de SP om nader onderzoek naar de kwesties, waarvan op basis van de uitspraak van het Gerechtshof geconstateerd kan worden, dat die niet gebaseerd was op de feiten;
- De ondersteuning van de heer Knops in zijn gerechtelijke en publicitaire “strijd” tegen de publicaties die, naar nu blijkt, gebaseerd zijn op de feiten;
- De benadeling van burgers die buiten de RvR-regeling wilden bouwen, maar op basis van een onterecht beroep op bevoegdheden, tóch binnen de RvR-regeling moesten bouwen.

Daarnaast verzoeken wij de raad om **afstand te nemen van de ondermijnende uitspraken van de heer Knops**, juist nu de rechtstaat op allerlei manieren steeds meer onder druk worden gezet.

En tenslotte verzoeken wij de gemeenteraad om te onderzoeken welke mogelijkheden de gemeente heeft om te na te gaan voor welk bedrag de heer Knops bevoordeeld is en vervolgens dat bedrag terug te vorderen. Het ging/gaat uiteindelijk immers om belastinggeld, dat de burgers van Horst aan de Maas hebben opgebracht om voor de gemeenschap nuttige zaken mee te realiseren.

In afwachting van uw reactie, verblijf ik

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'S' followed by a horizontal line that curves upwards at the end.

Sebastian Lutterberg

(voorzitter SP Horst aan de Maas)

p/a Kruisstraat 18
5963 AL Hegelsom

horstaandemaas@sp.nl

cc: media, College van B&W